

УДК 378.04:338.48

**READY FOR THE FUTURE BACHELOR OF TOURISM TO
PROFESSIONAL RELATIONSHIP: A COPYRIGHT DEFINITION
ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО БАКАЛАВРА З ТУРИЗМУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ
ВЗАЄМОДІЇ: АВТОРСЬКА ДЕФІНІЦІЯ**

Derbak O.A. / Дербак О.А.

lecturer / викладач

ORCID: 0000-0002-6125-4667

Alfred Nobel University, Dnipro, Sicheslavska Naberezhna, 18, 49000, Ukraine

ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», Дніпро,

Січеславська Набережна, 18, 49000, Україна

***Анотація.** У статті проаналізовано поняття «готовність», «готовність до професійної діяльності», «готовність до професійної взаємодії» у контексті професійної підготовки майбутніх бакалаврів з туризму фахівців. Виділено основні аспекти, які вплинули на формулювання поняття «готовність майбутнього бакалавра з туризму до професійної взаємодії», а саме: готовність до професійної взаємодії є складовою і базовою характеристикою готовності майбутнього бакалавра з туризму до професійної діяльності; готовність до професійної взаємодії є інтегральною якістю особистості. Сформульовано авторську дефініцію поняття «готовність майбутнього бакалавра з туризму до професійної взаємодії» як складне, особистісне, інтегративне, динамічне утворення фахівця. Наведено висновки та перспективи подальших досліджень.*

***Ключові слова:** готовність, професійна взаємодія, готовність до професійної взаємодії, бакалавр з туризму, готовність майбутнього бакалавра з туризму до професійної взаємодії.*

Вступ. Модернізація освітньої системи України ставить нові питання про рівень знань і вмінь фахівців у сфері туризму. Найважливіше завдання сучасної вищої школи – підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців міжнародного рівня, які здатні до виконання складних завдань, розв'язання багаторівневих задач та швидкого адаптування до нововведень у професійній діяльності; забезпечення конструктивної взаємодії в системі професійних відносин й реалізації професійних функцій; здійснення іншомовного професійного спілкування тощо. Необхідною умовою підготовки таких спеціалістів та показником результативності їхнього навчання є, в першу чергу, характеристика сутності та формулювання визначення поняття «готовність майбутнього бакалавра з туризму до професійної взаємодії».

Основний текст.

Здійснений нами на філософському та загальнонауковому рівнях історико-педагогічний аналіз проблеми формування готовності майбутнього бакалавра з туризму до професійної взаємодії дозволив установити, що зазначене питання як синтез фундаментальних дефініцій «готовність» та «професійна взаємодія» є важливою складовою фахової підготовки студентів.

Почнемо з визначення базових дефініцій (готовність, готовність до професійної взаємодії, готовність майбутнього фахівця в сфері туризму до професійної взаємодії). Важливість відповідних наукових пошуків виходить із того, що такі означення відображають найважливіші аспекти досліджуваної проблеми.

Нами було доведено, що сучасними вченими реалізовано різні підходи до визначення поняття «готовність». Так, зазначену дефініцію вважають синтез особливостей особистості, які визначають її здатність до діяльності, функціональний стан, на якому відбуваються психічні процеси, синтез властивостей особистості, що визначає її придатність до діяльності, якісний показник саморегуляції особистості на різних рівнях процесів, що протікають тощо. Це, безсумнівно, слугує чітким орієнтиром у розкритті теоретико-методологічних засад дослідження.

Необхідно акцентувати увагу на тісному взаємозв'язку готовності з категорією «діяльність». Науковці вважають, що в основі будь-якої діяльності лежить готовність людини до її здійснення. «Готовність до діяльності є особливим особистісним станом, який передбачає наявність у суб'єкта образу структури дії і постійної спрямованості свідомості на її виконання» [1, с. 193]. Успішне формування майбутнього фахівця ґрунтується на його готовності до професійної діяльності. Отже, готовність майбутнього фахівця з туризму до професійної діяльності є багатофакторним утворенням, що уможливорює успішне здійснення професійної діяльності.

Проведений нами аналіз наукових джерел показав, що існують різні погляди щодо визначення поняття «готовність до професійної взаємодії».

Так, як стверджують Є. Радигіна, Ю. Устименка, Н. Тищенко, вона є системою професійних компетенцій та індивідуального стилю їх реалізації в ситуаціях професійної взаємодії [2, с. 6]; стійким, цілісним, інтегративним утворенням особистості, основою якого є володіння професійно орієнтованими знаннями, уміннями та особистісними якостями, які забезпечують конструктивну взаємодію в системі професійних відносин й реалізації професійних функцій майбутнього фахівця [5]; цілісною системою знань, умінь, навичок, особистісних якостей майбутніх фахівців, які забезпечують ефективність їхньої взаємодії з іншими учасниками в ситуаціях, що характеризуються наявністю бар'єру на шляху досягнення цілей партнерів, збільшенням нервово-психічного напруження, демонстрацією нерозуміння, порушеннями в інтеракції [4].

Узагальнивши виявлені нами визначення поняття «готовність до професійної взаємодії», можемо зробити висновок, що у дослідженні будемо виходити з того, що готовність до професійної взаємодії є стійкою здатністю особистості здійснювати професійну взаємодію, яка включає такі аспекти: мотиви, інтереси, здібності, темпераментні й характерологічні особливості, знання і уміння, що дозволяють досягти високих результатів. Отже, готовність до професійної взаємодії являє собою здатність особистості здійснювати означену діяльність на найвищому рівні.

Незважаючи на значні наукові дослідження у сфері готовності фахівців до професійної взаємодії, досі немає однозначного, усталеного підходу щодо розуміння поняття готовності майбутніх бакалаврів з туризму до професійної взаємодії.

Спираючись на наявні результати наукових розвідок, вважаємо за доцільне презентувати власну дефініцію. Але перед тим виділимо основні аспекти, які

варто враховувати:

– готовність до професійної взаємодії є складовою і базовою характеристикою готовності майбутнього бакалавра з туризму до професійної діяльності залежно від функцій, які реалізує фахівець з туризму в конкретному виді професійної діяльності;

– готовність до професійної взаємодії є інтегральною якістю особистості, що відображає його здатність до здійснення конструктивної взаємодії в процесі виконання професійних функцій;

– готовність до професійної взаємодії є запорукою успішної діяльності людини в постійно мінливих умовах професійного середовища.

Отже, презентуємо робоче означення. Готовність майбутнього бакалавра з туризму до професійної взаємодії – це особистісне інтегративне утворення, що становить єдність ціннісно-мотиваційного ставлення до професійної взаємодії, професійно-важливих особистісних якостей, сукупності знань, умінь і досвіду їх застосування, які забезпечують ефективну конструктивну взаємодію з усіма учасниками системи професійних відносин й реалізацію професійних функцій майбутнього фахівця туристичної індустрії. Це поняття є набагато змістовнішим і специфічнішим. Як особистісне інтегративне утворення воно забезпечує ефективність здійснення професійної взаємодії й позитивно відображає систему цінностей професійної діяльності майбутнього бакалавра з туризму, визначає цілеспрямовану діяльність студентів щодо їх засвоєння, розуміння необхідності пізнання самого себе як суб'єкта професійної взаємодії, здійснення експертизи власних дій і прийнятих рішень, сформовану сукупність умінь та розвинуті особистісні якості, які забезпечують конструктивну взаємодію з усіма суб'єктами професійної діяльності.

Фактично ми говоримо про те, що готовність до професійної взаємодії виступає своєрідною здатністю майбутніх бакалаврів з туризму до співпраці з діловими партнерами та клієнтами, уміння забезпечувати з ними комунікації (що відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [3]).

Варто зробити акцент на необхідності такої фахової підготовки студентів спеціальності «Туризм», результатом якої є оволодіння методами та прийомами здійснення професійної взаємодії і набуття відповідного досвіду їх застосування для практичного вирішення професійних завдань різного роду, які виникають в індустрії туризму.

Висновки та перспективи подальших пошуків.

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури нами було запропоновано авторське визначення поняття «готовність майбутнього бакалавра з туризму до професійної взаємодії» та доведено необхідність його формування в процесі професійної підготовки. Наступне перспективне питання, що стоїть перед нами, – визначити структуру готовності майбутніх бакалаврів з туризму до професійної взаємодії. Саме зі структурою буде пов'язаний подальший вибір критеріїв і показників сформованості зазначеної готовності, а також обґрунтування, розроблення та впровадження відповідних педагогічних умов її формування.

Література:

1. Кучерявенко И.А., Чеботарев С.С. Проблема психологической готовности к профессиональной деятельности. Психологическая культура личности: теория и практика : матер. II Всерос. науч.-практ. конф., Белгород, 23 апр. 2009 г. / Белгор. гос. ун-т ; отв. ред. Н.И. Исаева. Белгород, 2009. С. 190–193.
2. Радыгина Е.Г. Формирование готовности к профессиональным взаимодействиям в сфере гостеприимства. Автореф. дисс. ... канд. пед. наук; спец.: 13.00.08. Москва, 2011. 28 с.
3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» галузі 24 «Сфера обслуговування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Міністерство освіти і науки. Київ. 2018. 18 с.
4. Тищенко Н.М. Психологічна готовність майбутніх соціальних педагогів до взаємодії в ситуаціях ускладненого професійного спілкування. Вісник післядипломної освіти. 2010. Вип. 1 (2). С. 400–406.
5. Устименко Ю.С. Підготовка майбутніх стоматологів до професійної взаємодії засобами інтерактивних методів навчання. Дис. ... канд. пед. наук; спец.: 13.00.04. ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». Дніпро. 2017. 328 с.

References:

1. Kucheriavenko, I.A., Chebotarieov, S.S. (2009). *Problema psikhologicheskoi hotovnosti k professionalnoi deiatelnosti* [The problem of psychological readiness for professional activities]. *Psikhologicheskaiia kultura lichnosti: teoriia i praktika* [Psychological culture of personality: theory and practice]. Belhorod, pp. 190–193. (In Russian).
2. Radyhina, E.H. (2011). *Formirovanie hotovnosti k professionalnym vzaimodeistviyam v sfere hostepriimstva* [ormation of readiness for professional interactions in the field of hospitality]. Abstract of dissertation. Moskva, 28 p. (In Russian).
3. *Standart vyshchoi osvity za spetsialnistiu 242 "Turyzm" haluzi 24 "Sfera obsluhovuvannia" dlia pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity* (2018). [Higher Education Standard, Specialty 242 Tourism, Industry 24, Service Area, for the First (Bachelor) Higher Education Level]. *Ministerstvo osvity i nauky* [Ministry of Education and Science]. Kyiv, 18 p. (In Ukrainian).
4. Tyshchenko, N.M. (2010). *Psykhologichna hotovnist maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do vzaiemodii v sytuatsiiakh uskladnenoho profesiinoho spilkuvannia* [Psychological readiness of future social educators to interact in difficult professional communication situations]. *Visnyk pisliadyplomnoi osvity* [Bulletin of postgraduate education], issue 1 (2), pp. 400–406. (In Ukrainian).
5. Ustymenko, Yu.S. (2017). *Pidhotovka maibutnikh stomatolohiv do profesiinoi vzaiemodii zasobamy interaktyvnykh metodiv navchannia* [Preparing future dentists for professional interaction through interactive teaching methods]. Candidate dissertation. Dnipro. 328 p. (In Ukrainian).

Abstract. *The article analyzes the concepts of “readiness”, “readiness for professional activity”, “readiness for professional interaction” in the context of professional training of future bachelors in tourism specialists. It is stated that the readiness of the future tourism specialist to become a professional professional is a multifactorial entity that enables successful pursuit of professional activity. The main aspects that influenced the formulation of the concept of “future bachelor’s degree in tourism for professional interaction” were identified, namely: readiness for professional interaction is an integral and basic characteristic of the future bachelor’s degree in tourism for professional activity; readiness for professional interaction is an integral quality of*

personality. The author's definition of the concept of "future bachelor's degree in tourism for professional interaction" is formulated as a complex, personal, integrative, and dynamic formation of a specialist. The conclusions and perspectives of further research are given.

Key words: *readiness, professional interaction, readiness for professional interaction, bachelor of tourism, readiness of the future bachelor of tourism for professional interaction.*

Стаття підготовлена в межах науково-дослідних тем кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»: «Модернізація професійно-педагогічної освіти в Україні в умовах інтеграції до світового освітнього простору» (державний реєстраційний номер 0112U002287) і «Теоретичні та методичні засади моделювання компетентнісної професійної освіти у контексті євроінтеграції» (державний реєстраційний номер 0717U004331)

Стаття відправлена: 07.04.2020 р.

© Дербак О.А.